

Predplata u Šibeniku:
Pojedini broj stoji 4 para
Na kno 6 para
Predplata van Šibenika:
na godinu 8 Kr.
na po godine 4 Kr.

Vlastnik,
izdavatelj i odgovorni urednik:
VLADIMIR KULIĆ.

HRVATSKA RIEČ

Pisma i predplate šalju se uređništvu. — Nebrankirana se pisma ne primaju. Rubrici se ne vraćaju. — Oglas se tiskuje po 30 para. Propisana, zahvale, itd. po 40 para redak ili po pogodbi.

Tiskarnica
Ivan Staglianetz
Trg Sv. Ivana.

IZLAZI SRIEDOM I SUBOTOM.

Šibenik, 22. Travnja.

Ove naše novine „Hrvatska Rieč“ idu danas za prvi put u svijet u priprosto rubu. Niti su okićene niti ih kiti-
mo. Odužujemo se samo potrebi grada Šibenika i njegove okolice, namjerom da i oni imaju javno glasilo, koje će se zauzimati za njihove interese na političkom, gospodarskom i prosvjetnom polju.

Šibenik sa svojom okolicom i u prošlosti i sadašnjosti zauzimali odlično mjesto u našoj domovini. U drugim boljim prilikama Šibenik bi radi svoga položaja, radi svoje luke, radi vodopada Krke, radi žilave radnosti svojih žitelja bio bez sumnje danas u evatu napredka i blagostanja, ali je na žalost, kao i sva naša domovina, bio nemilo zapostavljen i zamučen, tako da danas nema nikakve srednje ni obrtničke ni trgovačke ni poljodjelske škole, nema na široko razvijenih domaćih poduzeća, nema dostojno uređene obale, a u zaledju, u okolici njegovoj vlada zapuštenost, s koje narod jedva životari uz svoja gola brda i zamučene, grozničave vode.

Tako ne može da traje. Šibenik, grad Krešimirov, valja da podigne svoj glas nezavisno i slobodan, koji će biti u suglasju sa potrebama ovoga pučanstva i s težnjama naroda hrvatskoga. Taj glas biti će „Hrvatska Rieč“.

I ako je početak našeg djelovanja čedan, nastojat ćemo da naš poduhvat zasluži pomoć svih, koji ljube ovu gradu zemlje, koja nas hrani i uzdržava i koju smo dužni ne samo braniti, nego i raditi za njezinu sreću i napredak. U ovo teško doba po hrvatski narod, „Hrvatska Rieč“ će dizati svoj glas, kako je i naravno, i u pitanju, koja zasiecaju u čisti javni život naroda.

A jer danas u Hrvatskoj, kao u svakoj zemlji, koja se budi na bolji život, ima bezbroj misli, težnja i skupina ljudi, koji su u opreci, to ćemo se držati u našem radu one narodne politike, koja je pokazala da podupno odgovara potrebama i zadaći hrvatskoga naroda, a to je politika stranke prava, kako su ju zamislili njezini utemeljitelji.

Imajući uvijek narodni cilj pred očima „Hrvatska Rieč“ ne će se uklanjati nijednom neprijatelju, a nastojati će širiti ljubav k obćem napredku i narodnom ujedinjenju.

Prema tomu „Hrvatska Rieč“ otvara ovim svoje stupce svima, koji su voljni raditi u dahu iztaknutih misli za dobro naroda i za ostvarenje njegovih težnja. —

USKRS.

On, koji je toliko dobra učinio, koji je sašao među ljude, da ih preporedi, da ih - u jednu rieč - spasi, nakon svih svjedočanstva o njegovu božanstvu, strada, trpi i umire na križu, pa umirući opršta svojim krvnicima, jer - ne znadu, što rade! —

Misle krvnici, da su izbrisali sa zemlje svaki njegov utjecaj, svaki njegov trag, - ali On, koji je rekao da može tempal razoriti, i

u tri dana opet ga podići, On ustaje iz groba - i slavi svoj Uskrs!

* *

I narav ciela, kao da je prisluškivala velikom činu, svake se godine budi iz dugog zimskog sna, obnavlja se i kiti cviećem i zelenilom, hoće da i ona slavi veliko otajstvo Uskrsnuća. —

A kako da se ne veseli čovjek, koji misli i osjeća, i koji u tome otajstvu vidi potvrdu najveće istine i utjebe t. j. da pravda ipak kad li tad li pobjedjuje; kako da se ne veseli svi tužni, svi omraženi i progonjeni, kad uskrsnu Onaj, koji reče njima: Veselite se, jer ćete biti utješeni! —

* *

Veseli se, dakle, i ti, hrvatski mučenički narode, koji si takodjer toliko dobra učinio, koji si spasio zapad, dapače cielu Evropu od tmine i zuluma, i koji si za to bio obdaren neharmoću, mukama i robstvom! Veseli se, jer ćeš i ti doživjeti svoj Uskrs: svoju slobodu i svoje ujedinjenje.

Nepravde i nasilja na tebi počinjena nisu te ipak smela; veseli se, jer u duši tvojoj gori neugasiva iskra vjere u konačnu pobjedu tvoju, jer tu vjeru u tebi diže i kripi Onaj, koji je uskrsnuo i jer je stvar, za koju se boriš, sveta i neoboriva, kao što je bio svet i neoboriv nauk njegov.

Puni vjere i veselja stupamo i mi danas ovim tek utrtim našim putem: puni vjere u uskrs narodne naše slobode, našeg narodnog ujedinjenja i nezavisnosti naše; puni veselja, što kroz sve nepogode, kroz sve vihre i mečave, kroz koje je hrvatski narod prošao, nije podlegao, nije smalaksao, već ostao uvijek junak na megdanu. —

On mora za to da pobiedi! U toj čvrstoj vjeri svima našim čitaocima, prijateljima i rođoljubima od srea kličemo:

ČESTIT USKRS!

Slava Strossmayeru!

Nad odrom velikoga biskupa i narodnog dobrotvora nije ovom listu bilo dosudjeno, da dade izlijeva boli i tuzi za neprocjenivim gubitkom tog narodnog velikana.

Danas nad Njegovim grobom izrazujemo svoja čustva žalosti i sa cielim narodom oplakujemo smrt Onoga Hrvata, koji nam je podigao trajne narodne hrmove prosvjete, iz kojih se pred sviećem možemo prikazati kao narod drevne i čvrste kulture, kao narod koji želi i hoće da ide uzoredo sa drugim naprednim narodima.

Tim *Svojim* djelima, koji su trajniji od ikakvih spomenika, On je pomogao uzdići potlačeni hrvatski narod do visine, s koje se, uz druge bratske narode, može odzvatati onom uzvišenom zvanju Slavenstva, koje je naš Prerad u jednoj od

najljepših pjesama ocrtao, pjevajući, da je Slavenstvo od Boga pozvano da spasi svijet.

Tomu pozivu doprinite će, rađeći na polju prosvietljenja i napredka, svoj dio i narod hrvatski zaslugom blagopokojnoga biskupa Strossmayera.

Vječna mu slava!

Obćina je odaslala *djakovačkom kaplatu shedeći brzojav*: Primate iskreno žalovanje Krešimirova grada i ciele obćine na gubitku velikog Strossmayera. Hrvatskoj je usud dosudio da u zadnjem decenju izgubi veliki broj najboljih svojih sinova, umnika, dobrotvora i vodja naroda. Sa Strossmayerom pade evo najodličniji. Zalujući za njim tješimo se ipak što i u malenoj Hrvatskoj kojim se gnjezdo vije, a narodu, koji radja takve sinove, mora ipak jednom grantiti zora bolja i prosjat sunce novoga dana.

Načelnik STOJIĆ.

Na pusti glas o smrti velikog biskupa i naš je grad odmah, kako je već bilo u novinama javljeno, dao oduška svojoj žalosti. Sva društva i obćina izvjesile zastave na po stiega, oca posljednja izdale i objavu, kojom je građanstvu priočila crnu viest i iztakla u kratko velike zasluge pokojnika. Držat će se i svečane zadušnice, a tom prigodom obćina će izdati posebni proglaš, o čemu ćemo izriestiti.

Šibenik — ratna luka.

U potonje se doba pronose po našim i stranim novinama postojani glasovi, kako je Šibenik već odabran, da postane ratnom lukom. Ti su glasovi podcijepljeni dolazkom carskih ljudi, kojima je povjerenja zadaća, da izrade iznajmije plan, a onda, da se predje na ostvarenje tog plana. Kad su viši ratni krugovi došli do toga, da što takova odrede, onda nama ne preostaje drugo, nego da tu činjenicu konstatujemo. No, svak će razuman priznati, da će prema toj činjenici u Šibeniku nastati nove okolnosti, s kojima ćemo morati ozbiljno računati.

Praksa je dokazala, da uređba ratne luke nije još nikad doniela ikojem mjestu koristi, već naprotiv štete. Prema toj praksi dužnost nam se nameće, da i mi u nazočju gorišpomenute činjenice rečemo bar onoliko, koliko nam se čini, da je potrebno reći.

Svakome je gotovo poznato, kako je Šibenik u posljednja doba počeo liepo napredovati u industrijskim nekim poduzećima, pri kojima se okorišćuju i zaslužuju svakidani kruh mnogi naši ljudi. Njeka su od tih poduzeća u tudjim rukama, i to opet krivjom vlade, koja nije znala ili htjela podpomoci domaće poduzetnike, no i kod tih tudjinaca nalazi zarade liep broj našega svijeta. Ta su poduzeća, pravo govoreći, još u povoljima, tek su počela razvijati svoju djelatnost, tek se počela osjećati njihova korist nakon toliko dugo vremena, što u Šibeniku ne bijaše skoro ni najmanjeg znaka obrtnog života.

Svi znakovi jamče, da će ta poduzeća sve to liepše uspijevati i da će Šibenik u nedalekoj budućnosti biti prvim industrijalnim gradom u Dalmaciji. Svaki se je građanin tomu od srca radoval, i veselim pogledom pratio svaki novi pojav u tome pravcu.

Sad od jednom, kao nenadni ubojiti klin u zdravo tielo, iznenadjuje nas viest o namjeri, dapače o osnovi da se Šibenik načini ratnom lukom. Pravom strepnjom i zebnjom dočikasmo svaki put

takove glasove, pa videći, da je u njima sve to više istine i temelja, nas obuzima uprav velika briga i strah za budućnost ovog našeg grada. Nije li zar ironija sudbine, da moramo strepiti nad ono malo dobra, što doživjismo nakon dugih i dugih vjekova posvemašnje zapuštenosti i mrtvila?

Ne mićemo; mi priznajemo, da je za ratnu luku šibenskoga luka najpodesnija, priznajemo, da je ratnoj upravi slobodno, dapače da joj je dužnost raditi oko utvrđenja znamenitijih obalnih točaka za svaku eventualnost, ali opet vidjamo i glasno iztiekmo, da je i naša dužnost uprieti prstom u štete, koje bi odatle nastale po budućnost našu. Usvjereni smo, da ista ratna uprava ne će poreći, da će i ona priznati, e su naše bojazni opravdane, pa zato ne znamo, jesu li se viši državni krugovi, kojima je zadaća bditi ne samo nad obranom zemlje, već i nad napredkom i blagostanjem državljana, pobrinuli da nam u svoje doba bud kako nadoknade one štete, koje će nam biti bez sumnje nanešene uredbom ratne luke. Najprvo do sad razvita industrija u Šibeniku kroz kratko će doba sigurno zakrknuti, jer se sagradjene tvornice ne će moć nikako uzdržati na današnjim mjestima. A uz propadanje već obstojećih tvornica, tko da pomisli na uzpostavljenje novih, kad se i za ove malene, kakove su danas, htjelo toliko okapanja i otezanja?

Onda skupoca, koja je jur prevršila svaku mjeru, ponarasti će još većma, te će stvoriti takove prilike, kraj kojih će mnogima i mnogima bit ne samo otežan, već uprav onemogućen obstanak u ovome gradu. Rad te skupoce doći će se do onoga, što se zbiva sad u Kotoru i u Zadru, da će se naime ustrojiti konsumne zadruge činovnika, u savezu možda sa vojničkom širama, u koju će s vremenom stupati i sami građani, a onda ćemo odatle imati sve one kobne posljedice, koje svaki pametan čovjek može lako da predvidi. Tko će od toga najviše pretrpiti biti će domaći trgovci i obćina, odnosno napredak grada i njegova pučanstva.

Da bi pak i naše ribarstvo imalo dosta štete, o tome nema sumnje, jer u jednoj ratnoj luci ili okolo nje riblja kotila nisu nikad u sigurnosti radi čestog krotanja manjih i većih ladja ili radi gadjalackih pokušaja ubojnih sprava.

Najočigija je pak šteta, koju bi u moralnom smislu naniela gradna uredba ratne luke. O tome bi se dalo dugo govoriti, ali ćemo radije šutiti. Zadovoljit ćemo se tim, da svratimo misao čitalaca na ona mjesta, gdje se vojnici udmorio od duže vremena.

Uredbom ratne luke u Šibeniku došla bi u ovaj grad i okolicu ogromna četa niemaca, njemački bi jezik zagospodario u našem gradu. A da bi to bilo od velike štete u svakom pogledu nema sumnje.

Najposlie svaka trgovina po moru bila bi uništena ili barem veoma sprječena, jer ulaz i izlaz brodova i parobroda iz luke bio bi otežan ili onemogućen onim težkim propisima, koji bi za našu luku vladali.

Sve ovo, što navedosmo jasno svjedoči, da bi za Šibenik bila velika šteta, kad bi postao ratnom lukom, i da bi mu bila onemogućena svaka bolja budućnost. A da je tako, dokazuju nam Pola i Boka kotorska.

U ovakvom predviđanju opravdanje je naše pitanje, jesu li se viši državni krugovi, kojima je bditi ne samo nad obranom zemlje, već i nad napredkom i blagostanjem njezinim, pobrinuli, da nam bud kako nadoknade štete?

Iskustvo nas nagoni u sumnju, jer smo mi Hrvati, na gdje se nalazili u ovoj monarhiji, bili uvijek samo žrtva viših državnih interesa, a bili smo kažnjeni i onda, kad smo život za državu davali.

I danas smo mi Hrvati i naša zemlja dobri, kad se radi da nas se izorpljuje i osiromašuje, ali za to nismo još vredni ni one brige, koju uživaju crnci i divljaci pod njihovim vladam.

Može li to tako potrajati?

Za sjedinjenje.

Ugarska se uhvatila s Austrijom u kočac tako snažno, da svi lanci Austro-Ugarskog dualizma pucaju i, uz žilavost Magjara, sva je prilika, da će svi i popucati. Taj čas se bez prestanka približava. Za taj čas treba, da i mi Hrvati radimo i da ga nastojimo pospješiti u svoju korist. Pasivno promatrati ne možemo i ne smijemo. Svi čutimo, da će prestanak dualizma sudbonosno djelovati na naš narodni život, a ta sudbonosnost sastoji u tom, hoće li nas prestanak dualizma okupiti ili ne. Ako taj čas dočekamo kao narod svjestan, koji ne gleda nego svoju korist, lako da doživimo ujedinjenje, a po tom i slobodu. Ako se budemo izlagali bez koristi za tuđe probitke, kao što je bio naš običaj i kao što bi neki htjeli i danas da činimo, mi, kao narod, ostasmo gdje smo i padati ćemo sve to dublje, dok nas nestane u poplavi tuđinstva.

U ovo odlučno doba za narodnu budućnost, utješljivo je, da skoro sve naše novine uzimlju u pretres ovo pitanje, ali opet je zlo, da se stvarnog narodnog pokreta ne vidi.

Utješljivo je, da su u ovom pitanju progovorili i neki zastupnici, kao *Milić, Majstrovic, Trumbić*, ali to sve nije dosta, to je sve premalo, ako se ne podje odlučno dalje. U politici vredni samo raditi, bez prestanka raditi i *uspjeti*, a do uspjeha dovode čini, narodna organizacija, sveobitni narodni pokret, a ne samo rieči ili želje.

Ovoliko za sada, a u buduću mi ćemo pitanje sjedinjenja budno pratiti i poticati, te o njem u jednom od narednih brojeva progovoriti onako, kako nam nalaže narodna korist.

Putešestvija cara Vilima

Njemački car ne može da miruje u svojoj sjevernoj prijestolnici. Tek procvatu ljubice, on dolazi na župne obale sredozemnoga mora. Najviše mu je omilila Sicilija. Ove je godine poslao ženu i djecu tamo. Stara je ovo čežnja germanske rase za jugom, za mirisavim poljanama, gdje naranče cvjetaju. Valovi nu tirenskog mora dozivlju možda u pamet davna vremena, kad su njemački carevi imali ponositu naslov rimskoga cesara, kad su vladali Sicilijom i Napuljem, te ga slava Fridriha drugoga od kuće Hohenstaufenove ne pušta spavati. Mi se ne bismo čudili, kad bi jedan dan, sliedeći primjer svoga davnog predšaštnika, izpjevao na podanku vatrene Etna i koju talijansku klicu.

Ove godine bio je u pohode i zapadnom bojestniku, Maroku, kako ga nazivlju diplomati. — Njih se dvoje, Francuzka i Englezka, bijahu bratski dogovorili: tebi Egiptat, meni Marok, pa kô i braća. Njemačkoga cara nisu ni pitali. Ali ima koje vricne da Njemačka hoće svuda da se umiesha. I njoj se hoće tako zvane kolonijalne politike, te zazorno gleda na Englesku, koja je sebi u tom pitanju uzela monopol. Ovo suparištvo dviju germanskih rasa spasava druge.

Marok davno boluje. U zemlji muhamedovih potomaka vlada podpuna anarhija. Sadašnji šerif Abd-el-Aziz sjegurno nije čovjek, koji će naći tomu lieka. Po savjetu svoga prijatelja, Timesova dopisnika, htio je preurediti državu po europsku.

Sebe je dao slikati u uniformi engleskog častnika, a za svojih 1500 žena naredio toalete iz Pariza. To nije bilo po čudi vjernicima, njegovim podanicima. Radilo mu se je o glavi i ako pravi musliman ne će nikad oskrvnut svoje ruke krvlju prorokova nasljednika Okrenuo i on zato opet na staru, i okupio svoje dvorske dostojanstvenike, među kojima prvo mjesto zauzimlje krvnik, ta bijaše spreman da naviesti sveti rat ka urinu. Francuska uzela na sebe sladak zadatak, da po europsku to sve uredi, Engleska joj begenisala, samo obe zaboravile pitati dozvolu njemačkoga cara.

Njegov posjet u Tangeru trajao je samo uru i pô. Bijaše prosvjeda. Uzemirio i uzkomesao se cieli diplomatski svijet, dok ga nije Delcassé svojim govorom umirio. Neki misle da je djelovanje njemačko više napereno proti Engleskoj nego proti Francuskoj. Kažu da Vilim hoće k sebi da privuče Francusku, da bi bio dapače spreman, da joj povrati Lotringiju, da se jedan put za uvijek pomiri sa francuskim narodom, pa da složno stegnu uzde pohlepim Englezima. U tome smislu pisao je gospodin Mole-nar, tajnik francusko-germanske lige, znamenit članak u „*Courrier Europeen*“.

U svim ovim diplomatskim zamršajima naša blažena Austrija nema prava da govori, dosta joj je unutrašnje trzavice i magjarske zuboholje. Car ju njemački u svojim nazdravicama kao od milosti spominje. Talijanski kralj govori samo o svome dragom savezniku, zaboravlja trećega, ne mari za trojni savez. Mi Hrvati kao i svi Slaveni bili smo uvijek protivnici neprirodnog trojnog saveza. Zadaća je Austrije morala biti da se razvije kao slavenska država; naravne saveznice morale su joj biti ostale slavenske države. Sadašnjom politikom postala je službenicom Njemačke. Goluchowski je neće sjegurno priversti do boljih visina. Njegova je sieda glava klonula nad geografskom kartom Albanije, i Bogu hvala, zaspala. *fis.*

Rusko-japanski rat.

U ovom ratu, koji je najveći do sada na svijetu i po vojski i po udaljenosti i po usavršenom oružju, Rusija je do sada zlo prošla. Toj nedaći Rusije kriva je njezina nesposobna diplomacija i zla uprava. Ali kao što se u nevolji poznaju junaci, tako je i snaga ruskog naroda pokazala se uprav u ovom ratu: poslie velikih neuspjeha na ratištu, poslie unutarnjih buna, Rusija se prema neprijateljima izkaziva jača, a u kući, u svojem narodu, zadovoljnija i složnija nego ikad prije.

Na ratištu kao da je sve mirno. Iz Mandjurije nema skoro nikakvih vijesti, a to je znak, da Rusi nisu bili potučeni onako, kako se raznosilo, nego da svoje sile okupljaju, i da će buduće bitke biti strašnije od dosadanih.

Nego za čas one ogromne vojske na kopnu, kao da ne zanimaju svijet, jer su oči celoga svijeta uprte na bojno brodolje rasko.

Poslie nego su neprijatelji Rusije računali, da je ona iznemogla radi gradjanskog i vanjskog rata, poslie nego je bila uništena ciela njezina iztočna flota, nitko nije računao, da bi se Rusija mogla više ogledati na moru sa Japanom. A kad tamo Roždestvenski i Nebogator dovedoše i, na udiviljenje svega svijeta, pred samim vratima Japana, ujedinioše novu ogromnu pomorsku silu.

Svak se divi vjestini Roždestvenskovojoj, a rek bi da su i sami Japanci iznenadjeni i zapanjeni, jer je očito, da nisu mogli još bitke započeti ili da ju izbjegavaju, a nisu ni izdajnički uspjeli oštetiti nijedan ruski brod.

U svakom slučaju to je dokaz i vještine i veličine današnje ruske snage. Kako će se ponieti unapried bojno brodolje rusko to će se brzo viditi, jer ili kod Formose ili bilo gdje do bitke će brzo doći. Vesti o toj bitci cieli svijet čeka velikom napetošću, najprvo, jer će

to biti najveća pomorska bitka na svijetu, a onda, jer će se u njoj odlučiti može bit o sudbini celoga rata.

Predobiju li Rusi japansku pomorsku snagu, Japanci su gotovi i na kopnu, jer bi celoj njihovoj vojnoj snazi u Mandjuriji bile prekinute sveze i nebi im preostalo drugo nego ili se predati ili sklopiti ubitačni mir.

Videć Japanci pred sobom tu strašnu za njih mogućnost, naravno je da će uložiti sve sile, da unište i ovu ruskú flotu. A da su oni i hrabri i vješti i lukavi i pogibeljni o tom ne može više biti sumnje.

Na svaki način dolazkom novog ruskog bojnog brodoljva u japanske vode, rusko-japanski rat ulazi u najodlučnije časove.

Mi kao Hrvati, kao braća ruskog naroda, ne možemo nego zaželiti velikoj Rusiji nutrnje zadovoljstvo i sreću u ovom težkom, dalekom ratu. I radi sebe mi se nadamo u konačnu pobjedu slavnog ruskog oružja. — Mi to od svega srca želimo.

HRVATI I HRVATICICE!

Spomenite se družbe „*Sv. Ćirila i Metoda*“, kupujući svedjer samo žigice, papir i narodne biljge za Istru. * * * * *

DOMAĆE VIESTI

Molimo cienjena uredništva, da nam za „*Hrvatsku Rieč*“ pošalju u zamjenu svoje novine.

Obhod. Sinoć je po krasnu vremenu obavljen obhod velikog petka u potpunom redu. Udarale su obje mjestne glazbe, a bratimi svih bratovština skladno pjevali: „*Pomiluj mene, Bože*“.

Ministar financija bio je u Šibeniku na 17 o. mj. parobrodom „*Zara*“. Došao čovjek, da vidi u što će uložiti milijune, koje smo izgubili prošastih godina uslied klauzole itd. Taj gospodin ministar niti se komu javio, niti je što pogledao, nego je poslie male šetnje prosliedio svoj put. Ta dosta je nami, da ministri za liepih premljetnih vremena dodju prošetať u Dalmacijom...

Na okružnom sudištu u Vukovodu jedan sudbeni savjetnik, nekakav *gubiznik*, posvećuje veliku brigu brisanju hrvatskih bilježaka (marginalija) na sudbenim registrima, zamjenjujuć ih talijanskima. Ne znamo je li to baš istina, jer obzirom na velike poslove i na radinost i mar dotičnika čini nam se nemoguće, da mu dostaje vremena i za takove zanoveći. Propitat ćemo se.

Iz **Vodica** nam pišu: Rieč je, da u seoskim blagajnam naše pokrajine vode kolo župnik i učitelj, jer su obično prijatelji puka. Kod nas nije tako. Naš župnik Šurija i nadučitelj Ćipiko bili su u skupštini od 300 članova jednoglasno iz blagajne izključeni.

I kod nas se pjeva o slozi, a to znači, da bi Upravitelj šain htio pašovati i na dalje kao do sada bez odpora dobromisliećih mješćana.

Pod mešтром Žižom dotle smo doprli, da djeca više i ne čuju glas školskog zvana. I dok meštar u Šurijinoj kuhinji obavlja razne posle, naš podmladak odgaja se po putevima.

Imadeo i učiteljicu, od koje naš ženski podmladak nema nikakve koristi, jer im škola ne služi nego za plandovanje. Osamnaest je godina, da vodički školu nije pohodio pokrajinski školski nadzornik.

Odkad nestalo redara, u mjestu vlada mir i red, a to peće upravitelja. Župnik Šurija s oltara nagovara pučanstvo da seli u Ameriku, kao što je s oltara... (Ne ćemo dalje. Nek se dotičnici ponovno obrate Pres. biskupu. On je pravedan i on će nać lieka. Ured.)

Sokolš u Mandalini Jurković Periša Pere umro je sinoć u našoj bolnici. Žalosti mandalinskog „*Sokola*“ nad gubitkom revnog člana pridružujemô se i mi. Laka mu hrvatska zemlja!

U podkrovlju kuće Difnico u Varošu bila se pojavila danas pred podne vatra. Bila je odmah utrnutá.

Naš „*Hrvatski Sokol*“ priredit će na mali Uskrš izlet u Rogoznicu. Uprava upozoruje izvršujuće članove na redovite vježbe.

Iz **Šepurina** nam pišu odulji dopis, u kojem se tuže na ponašanje osobija parobrodica *Imiziatore* dne 13 i 16 o. mj. Stavljamo to do znanja društvenoj upravi parobroda, s preporukom da pošu svoje osoblje na što uljudnije i pristojnije ponašanje sa narodom.

Iz **Tiesna** nam pišu, da su jezerski ribari ovih dana ulovili dva morska psa. Jednoga je kod Televišnjavice ulovila družina Ante Milina, a drugoga kod Blitvenice družina Stjepana Klarina. Prvi je bio dug 2,60 m. a težio je 140 kg., drugi od 2 m. težio je 98 kg.

Naš okružni sud je iznimka na svijetu. Uslied dopusta dvaju savjetnika, ne prestanog bolovanja trećega i napokon uslied toga, što je četvrti savjetnik dodieljen kotarskom sudu, a peti odredjen za vizitacije sudova, te jedan tajnik odsutan jer zastupnik, naš se tribunal sastoji od samoga gospod. predsjednika. — Uza sv. njegovo znanje, uz njegov samopriegor i kintjenje njegovo i osoblja dodieljena kotarskom sudu, svak će priznati, da se ovako ne može dalje. — Neka se dakle providi.

Promet u **Šibenskoj luci** g. 1904. Kroz godinu 1904 unio je u Šibensku luku 3310 parobroda i brodova sa ukupnim teretom od 523,641 tonelata, a izšlo je iz luke isto toliko parobroda i brodova sa ukupnim teretom od 524,616 tonelata.

Promet na **Šibenskoj željeznici** kroz g. 1904. Na željeznici god. 1904 bio je ovaj promet: Ugljena iz Šiverića i Velušića 7391 vag. Drva iz Knina za tvrdku Steinbeiss 3924 vagona.

Promet na **željeznici**. Željeznicom dovezeno je kroz ožujak t. g. 611 vagona ugljenvla iz Šiverića i Velušića, i 370 vagona drva za tvrdku Steinbeiss.

Porota u Šibeniku počimlje na 1. svibnja. Predsjedat će predsj. pl. Grisono, kojega će zamjenjivati savjetnik Paitoni.

Jedinstvo, list, koji izlazi u Spljetu, pozdravilo našu „*Hrvatsku Rieč*“ i prije nego je izašla na svjetlost ovog liepog našeg sunca. Pozdravilo nas, javljajuć Izraelu, da *družba* pokreće u Šibeniku list. Bit će, da se „*Jedinstvo*“ zabunilo li, ko zna s koje nestašice, promislilo, da i u Šibeniku posluje kod novina rodoljubna svešlavjanska družba *Morpurga Stock & Comp...*

Naše Brzojavke.

PRAG, 22. Česki radikalci i socijalisti na velikoj skupštini izvaviše se proti centralizmu monarhije, držeć se českgoga državnoga prava. Osudili su mladočehe radi popustljivosti prema niemcima.

PETROGRAD, 22. Predsjednik Ministarskog vieća Witte ostaje na svom mjestu. *Tolstoj* je proti pokretu i bunam u Rusiji, koje samo pomažu Japancima.

PETROGRAD, 22. Sa ratišta ništa nova. Ruske vojne operacije na kopnu i na moru drže se u strogoj tajnosti.

PARIZ, 22. Japanski prosvjed proti povredi neutraliteta sa strane Francuske nema nikakve važnosti.

PARIZ, 22. Radi pitanja Maroka, uslied pohoda cara Vilima, *Delcassé* ministar vanjskih posala daje ostavku.

RIM, 22. Nemiri na željeznicam prestali. Ministar predsjednik Fortis popustio zahtjevima.